

СТЕНОГРАМА

засідання Комітету з питань інтеграції України

до Європейського Союзу

13 січня 2025 року

Веде засідання голова Комітету КЛИМПУШ-ЦИНЦАДЗЕ І.О.

ГОЛОВУЮЧА. Дуже дякую, колеги. Вітаю ще раз всіх. Колеги, розпочинаємо чергове засідання Комітету з питань інтеграції України до Європейського Союзу.

Колегам членам комітету було надіслано проект порядку денного. Чи є якісь, колеги, пропозиції, застереження, зміни, які би ви пропонували, чи можемо його ухвалювати?

МЕЗЕНЦЕВА-ФЕДОРЕНКО М.С. По черговості, якщо дозволите. Пан Федієнко, головний автор проекту закону, під номером 7 має паралельну нараду з Міноборони. Якщо би була можливість, надати йому слово на початку і далі рухатися по порядку денному як визначено попередньо.

ГОЛОВУЮЧА. Я думаю, що взагалі немає в цьому жодних проблем, ми з вами завжди так діємо, коли є наші колеги народні депутати. Інших пропозицій стосовно порядку денного, колеги, немає?

Якщо немає, тоді ставлю на голосування проект порядку денного зі зміною черговості, як запропонувала пані Марія, вже одразу.

Хто – за, прошу висловлюватися.

Я підтримую.

НАЛИВАЙЧЕНКО В.О. Наливайченко – за.

МЕЛЬНИК П.В. Мельник – за.

_____ . За.

ЛЮБОТА Д.В. Любота – за.

ГАЛАЙЧУК В.С. Галайчук – за.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую, колеги. Рішення одностайне.

Тоді ми зразу з вами перейдемо, ви кажете, пункт сьомий, так, пані Марія, зараз.

МЕЗЕНЦЕВА-ФЕДОРЕНКО М.С. Так, точно. Пан Федієнко під'єднується зараз.

ГОЛОВУЮЧА. А його ще немає?

МЕЗЕНЦЕВА-ФЕДОРЕНКО М.С. Заходить, заходить по посиланню.

ГОЛОВУЮЧА. До секретаріату питання. Є пан Федієнко, чи можемо тоді розглядати?

_____ . Поки немає.

МЕЗЕНЦЕВА-ФЕДОРЕНКО М.С. Давайте тоді рухатися по...

ГОЛОВУЮЧА. Давайте. Давайте рухатися...

_____ . Вже приєднується. Приєднується.

ГОЛОВУЮЧА. А, вже приєднується. Окей.

Тоді, колеги, пункт сьомий порядку денного: проект Закону про внесення змін до Закону України "Про критичну інфраструктуру" щодо імплементації положень Директиви (ЄС) 2022/2557 Європейського парламенту та Ради від 14 грудня 2022 року про стійкість критично важливих об'єктів і скасування Директиви Ради 2008/114/ЄС. Законопроект з реєстраційним номером 12208 від 14 листопада 2024 року, поданий колективом авторів, серед них наша колега Мезенцева-Федоренко. Але, я так розумію, що якраз пан Олександр Федієнко готовий буде його представити.

Будь ласка, вам слово, пане Олександрє.

ФЕДІЄНКО О.П. Доброго дня, шановні колеги! Вибачаюся, не зможу, на жаль, дуже довго бути, бо зараз іде нарада по СЗЧ якраз.

Якщо дуже стисло, дуже коротко, дивіться, ми ж маємо напрямок руху в Європейське співтовариство, Європейське співтовариство змінили відповідно законодавчу базу свою, яка стосується там визначення ризик-орієнтованих менеджерів, ланцюжків, постачальників, це все стосується, звісно, визначених об'єктів критичної інфраструктури. Тому був, звісно, розроблений вказаний законопроект щодо імплементації вже нашого законодавства до законодавства Європейського Союзу в частині об'єктів, які визначені критичною інфраструктурою. Просто всі директиви буде мені важко, чесно кажучи, перелічувати, та й часу немає. Тому прошу, на жаль, в такий стислий виступ визначитися.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Колеги, давайте ми запросимо до слова заступника міністра розвитку громад та територій з питань цифрового розвитку, цифрових трансформацій і цифровізації пана Анатолія Комірного для представлення позиції.

Будь ласка, пане Анатолію.

КОМІРНИЙ А.В. Колеги, доброго дня. Дякую за надане слово.

Дивіться, ми як могли, там переклали, це ще неофіційний наш переклад директиви. Ми подивилися, і що нас дійсно зараз турбує, що в Європейському Союзі повністю інакше виглядає визначення, це вже не об'єкти визначаються і вносяться в реєстр, а це оператори визначаються. Тому це повністю має змінити нашу архітектуру роботи як профільних міністерств, які відповідають за секторальні органи, так само і роботу ДССЗЗІ треба буде змінити. І в рамках, скажемо так, воєнного стану це буде досить важко зробити, перенавчити, перепідготувати.

Тому, якщо ми говоримо, що це дійсно важлива річ, скажемо так, змінити такий підхід і ближче йти до євродирективи, я б це робив, пропонував би від міністерства робити це після закінчення воєнного стану. Зараз там стоїть норма, якщо я пам'ятаю правильно, через два роки і в незалежності від завершення воєнного стану. Але імплементація займе досить великий час. Не всі там, ми розуміємо, хто це, да, наші оператори, це можуть бути комунальні підприємства водопостачання, водовідведення, на жаль, не завжди є відповідні skill у співробітників для того, щоб перенавчитись і швидко працювати з новим законодавством по нових правилах, тим паче, що нам самим ще треба буде їх трошки міняти свій стиль роботи. Тому це перше таке зауваження. Хотілося б доробити це з урахуванням термінів, які у нас є, з урахуванням військового стану.

А друга річ, це стосовно уповноваженого органу. Бачили, що в проекті закону є уповноважений орган у сфері стійкості критичної інфраструктури України. Тут треба дійсно, напевно, всім разом нам з шановними народними депутатами, з міністерствами, які відповідають за секторальні органи, пройтися, проговорити, бо не зовсім зрозумілий функціонал цього органу. Точно не хочеться створювати додаткові органи, у нас є ДССЗЗІ, у нас є профільні міністерства, які по секторах відповідають, у нас є види, які мають там відповідати, ті чи інші об'єкти критичної інфраструктури, за які вже відповідають, наприклад, за пожежний стан відповідає ДСНС і так далі. То,

що ми хочемо покласти на цей орган і який цей орган має бути. Тому це окремо теж хотілося б проговорити усім разом для того, щоб дійсно напрацювати гарний документ, який спростить роботу нашим мінімум операторам і зробить більш зрозумілим, що і як ми готуємо, для того щоб це було не просто на папері, а всі розуміли, якщо він критичний, що він робить при настанні яких ризиків. Тобто всі алгоритми, щоб були зрозумілі нашим операторам.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Я зараз дам можливість пану Олександрю, може, прореагувати. Це просто ті речі, які не зовсім там стосуються наших повноважень, і тому я думаю, що це буде більше предметом для обговорення на профільному комітеті. Але дозволю собі тільки зауважити, ви говорили про комунальні підприємства, які треба перепідготувати, і фахівців, і так далі, я хотіла би зауважити, що взагалі, на жаль, Верховна Рада проголосувала абсолютно недосконалий законопроект 6013, всі комунальні підприємства... має паралельно ухвалюватися зараз рішення протягом шести місяців про те, що вони мають корпоратизуватися без надання взагалі механізму цієї корпоратизації реальної і так далі. Тому я бачу тут іще більше проблем теоретично, навіть наскільки складніше буде там примусити працівників уже некомунальних підприємств проходити цю якусь додаткову підготовку. Тому, можливо, ми, дійсно, мали би суттєво подумати, а як саме це мало би бути зроблено з тим, щоб забезпечити реальну роботу закону, а не просто ухвалити щось, що потім не буде дієвим.

Будь ласка, пане Олександрю.

ФЕДІЄНКО О.П. Дякую за надане слово.

Дивіться, Дмитро практично все вже сказав, що, дійсно, в європейському співтоваристві, дійсно, прийнято оновлене законодавство і

нам також потрібно його оновлювати. Вони повністю змінили філософію, тобто не об'єкти критичної інфраструктури, а оператори все ж таки критичної інфраструктури. Це різні визначення. Дивіться, це ж перший крок, ми можемо якось рухатись.

Щодо відповідного регулятора. Хочу нагадати ту, на жаль, сумну історію, коли був прийнятий мій же Закон "Про критичну інфраструктуру" і на протязі пів року Кабмін не зміг тоді утворити відповідні органи і ми на час війни вимушені були ці функції передати Держспецзв'язку. Ще раз хочу наголосити – тільки на час війни. Але все одно нам треба буде після війни утворити відповідного регулятора щодо операторів критичної інфраструктури, вже не об'єктів критичної інфраструктури, а саме операторів, бо там, ще раз хочу наголосити, змінилась філософія підходу ланцюжків постачальників, інше, інше, інше. І я не бачу тут, чесно кажучи, якихось проблем з комунальними підприємствами, бо не всі комунальні підприємства навіть можуть бути визначені, до речі, оператором критичної інфраструктури. Але це секторальна історія, ми ж кажемо про загальнонаціональне законодавство зараз. Дивіться, комітет, звісно, може визначатися, але ми ж рухаємося до європейської інтеграції, тому я як ініціатор цього законопроекту от вийшов з такою законодавчою пропозицією, щоб в Європейському співтоваристві замітили все ж таки, що ми слідкуємо за їх законодавством і намагаємося змінювати своє законодавство.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

В мене ще одне коротке запитання. Чи, пане Олександр, ви як головний автор цього законопроекту зверталися до Антимонопольного комітету за їхньою позицією стосовно допустимості державної допомоги, яка так виглядає, що передбачена цим законопроектом?

ФЕДІЄНКО О.П. До Антимонопольного комітету я не звертався.

ГОЛОВУЮЧА. Зрозуміло. Дякую.

Колеги, можливо, є запитання, коментарі у членів комітету ще?

Якщо немає, тоді, будь ласка, тут у нас з вами проект нашого висновку, він якраз говорить про те, що проект закону не суперечить міжнародно-правовим зобов'язанням в сфері євроінтеграції, але потребує отримання висновку Антимонопольного комітету щодо визначення належності та допустимості державної допомоги.

Урядовий офіс, яка у вас позиція? Може, тоді ми будемо переходити до ухвалення рішення.

ГУЗЬКО О. Добрий день! Гузько Олексій, я уповноважений представляти позицію Урядового офісу. Наша позиція теж, що проект акта не суперечить міжнародно-правовим зобов'язанням у сфері євроінтеграції.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую. І ви не вважаєте, що треба до Антимонопольного звертатися. Хоча, мені видається, що тут було би доцільно отримати висновок Антимонопольного комітету, тим більше, що всі речі, вони швидше за все все-таки будуть відбуватися якраз після завершення воєнного стану, або так, як це пропонував пан Анатолій, як це буде вже там ухвалено на рівні профільного комітету, або будемо все-таки вірити, що за два роки точно воєнний стан все-таки буде завершений в Україні.

Колеги, я би пропонувала ухвалювати рішення так, як нам пропонує наш секретаріат. А поза тим ухвалити окреме рішення також стосовно того, що цей законопроект є таким, що спрямований на виконання міжнародно-правових зобов'язань України у сфері європейської інтеграції, тобто щоб присвоїти йому цей значок євроінтеграційний і відповідно за цією процедурою рухатись.

Тобто два такі рішення я пропоную. Перше. Проект закону не суперечить міжнародно-правовим зобов'язанням України у сфері євроінтеграції, а в частині дотримання законодавства про державну допомогу потребує отримання висновку Антимонопольного комітету щодо визначення належності та допустимості державної допомоги. Це перше рішення, ставлю його на голосування.

Хто – за, прошу голосувати.

Я підтримую.

НАЛИВАЙЧЕНКО В.О. Наливайченко – за.

ВІНТОНЯК О.В. Вінтоняк – за.

ГАЛАЙЧУК В.С. Галайчук – за.

МЕЗЕНЦЕВА-ФЕДОРЕНКО М.С. Мезенцева – за.

ЛЮБОТА Д.В. Любота – підтримую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую, колеги. Рішення одностайне.

І другим рішення пропоную визнати цей законопроект як такий, що спрямований на виконання наших міжнародно-правових зобов'язань у сфері європейської інтеграції.

Прошу, колеги, хто – за, висловлюватися.

Я підтримую.

МЕЗЕНЦЕВА-ФЕДОРЕНКО М.С. Мезенцева – за.

НАЛИВАЙЧЕНКО В.О. Наливайченко – за.

ГАЛАЙЧУК В.С. Галайчук – за.

ВІНТОНЯК О.В. Вінтоняк – за.

МЕЛЬНИК П.В. Мельник – за.

ЛЮБОТА Д.В. Любота – за.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую, колеги. Рішення ухвалено.

Дякую, пане Олександрє, що долучилися. Дякую, пане Дмитро.

ФЕДІЄНКО О.П. Дякую, колеги. Дякую за підтримку євроінтеграційних процесів. Всього найкращого.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Колеги, повертаємося до початку нашого порядку денного. Проект Закону України про внесення змін до деяких законів України щодо підвищення ефективності управління державним майном, вдосконалення механізму реалізації арештованого майна та наближення правових стандартів в Україні до європейських стандартів (№11139 від 01 квітня 2024), доопрацьований народними депутатами України членами Комітету Верховної Ради України з питань економічного розвитку Наталухою та іншими.

Будь ласка, колеги, має бути перша заступниця Голови Антимонопольного комітету України пані Ольга Музиченко, можливо, з неї розпочнемо.

МУЗИЧЕНКО О.В. Доброго дня, шановна Іванна Орестівна, шановні учасники засідання! Антимонопольний комітет отримав листи комітету вашого основного і листи народних депутатів щодо надання експертного

висновку щодо проекту закону. Цей експертний висновок підготовлений, наразі він знаходиться на підписі у голови комітету і найближчими днями буде направлений і голові Комітету Верховної Ради з питань інтеграції України до Європейського Союзу, і до комітету безпосередньо.

Аналіз законопроекту показав, що передбачається надання, створення певних преференційних умов для визначених суб'єктів господарювання. І відповідно до законодавства про державну допомогу встановлення суб'єктом господарювання преференційних, пільгових умов здійснення ними господарської діяльності містить ознаки державної допомоги. Разом для того, щоб оцінити чи є така державна допомога допустимою, комітету необхідно здійснити більш ґрунтовний аналіз. Комітету для такого більш ґрунтовного аналізу потрібно знати інформацію щодо цілей надання такої державної підтримки, щодо тих витрат, які покриватимуться державною допомогою, інформацію щодо строку надання державної допомоги. І зважаючи на те, що наразі дія Закону "Про державну допомогу суб'єктам господарювання" зупинена, такий повноцінний аналіз можливий буде тільки після відновлення дії закону і після того, як надавачі державної допомоги нададуть до комітету повідомлення про нову державну допомогу.

Ну, більш ґрунтовно позиція комітету викладена в експертному висновку і, як я вже говорила, він буде найближчим часом направлений до комітету.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую, пані Ольго.

Можливо, я можу запросити пані Людмилу Сугак до представлення позиції Мін'юсту? Наскільки я розумію, Мін'юст має якісь застереження. Я не знаю, чи вони стосуються якраз застережень, які є нашими повноваженнями, чи ні.

СУГАК Л.П. Доброго дня, шановні народні депутати. 11139, правильно ж?

ГОЛОВУЮЧА. Так.

СУГАК Л.П. Дійсно, Мін'юст вивчав цей законопроект і свою позицію ми вже давали Комітету з питань транспорту та інфраструктури. Наші зауваження... Дійсно, у нас є низка зауважень. Ми не підтримуємо цей законопроект саме в частині повноважень Міністерства юстиції, вони не віднесені до компетенції Комітету саме з питань європейської інтеграції. Водночас ми виходимо з того, якщо загалом сказати, що не відповідає чистоті правової норми, правової визначеності, оскільки в самому законопроекті дуже багато норм, які суперечать уже, по-перше, законодавству, зокрема, наприклад, це і Закону "Про судовий збір", крім того, порушує і статтю 19 Конституції і Закон про ЦОВВ в тій частині, де пропонується передача формування політики в частині продажу... Міністерства економіки, хоча в частині виконання судових рішень ця політика лежить у площині Міністерства юстиції.

Тому ми вважаємо, що цей законопроект може негативно вплинути на систему виконання судових рішень і відповідно треба ще додатково аналізувати вплив тих положень, які передбачені цим законопроектом, зокрема в частині кола суб'єктів щодо застосування ...*(Не чути)* реалізації майна.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую, пані Людмило.

Якраз наші зауваження нашого комітету, вони стосувалися і до попередньої версії цього законопроекту, стосувалися в тому числі принципу правової визначеності, недотримання цього принципу, тому що це якраз євроінтеграційне зобов'язання і усунення норм, які потенційно можуть

призвести до порушення прав людини. І, на жаль, я просто інформую колег членів комітету, що наші зауваження, які ми надавали до попередньої версії цього законопроекту, не були жодним чином враховані авторами після його доопрацювання, тобто ті самі залишаються зауваження.

Чи є, може, в колег членів комітету якісь коментарі, запитання чи, може, якісь інші представники органів виконавчої влади готові прокоментувати цей законопроект?

Якщо ні, тоді Урядовий офіс, будь ласка.

ГУЗЬКО О. Законопроект за метою не суперечить Угоді про асоціацію та праву ЄС.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. За метою – ні, а за формою реалізації є потреба його доопрацьовувати, як на мене. Я згодна з коментарями міністерства і наших фахівців.

Колеги, якщо немає коментарів чи запитань з боку членів комітету, я пропоную переходити до ухвалення рішення, що проект закону за метою не суперечить Угоді про асоціацію і Конвенції про захист прав людини, основоположних свобод, але потребує суттєвого доопрацювання з метою дотримання принципу правової визначеності та усунення норм, які потенційно можуть призвести до порушення прав людини.

Хто – за? Прошу, колеги, голосувати. Я підтримую.

МЕЗЕНЦЕВА-ФЕДОРЕНКО М.С. Мезенцева – за, колеги.

НАЛИВАЙЧЕНКО В.О. Наливайченко – за.

ВІНТОНЯК О.В. Вінтоняк – за.

МЕЛЬНИК П.В. Мельник – за.

ЛЮБОТА Д.В. Любота – за.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую, колеги. Рішення одностайне.

Я бачу, що до нас долучився теж колега – народний депутат пан Михайло Волинець. І я, колеги, за нашою з вами традицією, пропоную тоді перейти до того законопроекту, який є в порядку денному і до авторів яких належить народний депутат, який долучився до нашого засідання. Це пункт 6 нашого порядку денного: проект Закону про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо відновлення платоспроможності окремих державних підприємств у сфері енергетики, що перебувають у критичному стані (12220 від 18.11.2024 року).

Серед авторів також є наш колега пан Валентин Наливайченко. Але, якщо не заперечуєте, пане Валентине, я тоді надам слово пану Михайлові як основному автору цього законопроекту.

Пане Михайле, будь ласка, вам коротко слово.

ВОЛИНЕЦЬ М.Я. Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Вас не чути, увімкніть, будь ласка, мікрофон.

ВОЛИНЕЦЬ М.Я. Добрий день, пані Іванно, шановні колеги. Учора, в неділю, енергетичний комітет збирався на позачергове засідання, щоб розглянути цей законопроект у невідкладному порядку. Сам законопроект мав би бути розглянутий і прийнятий в закон в минулому році. В зв'язку з таким затягуванням заблоковані рахунки на всіх шахтах, державних шахтах вугільної промисловості. Це взимку, наголошую. А також уранових шахт з видобутку урану, трьох шахт, і ...*(Не чути)* СхідГЗК. Тобто все паралізовано. Ні виплачується ні заробітна плата, не відвантажується вугілля, все стоїть.

Тому оцим законопроектом передбачено розблокувати рахунки через введення мораторію на банкрутство державних вугільних підприємств і підприємств СхідГЗК, тобто шахти з видобутку урану і руди.

Енергетичний комітет підтримав за виключенням однієї людини, яка утрималась. Наголошую, що це представники всіх фракцій, всіх груп парламентських, всі розуміють важливість цього питання. На СхідГЗК заборгованість по заробітній платі 4 місяці, а на вугільних шахтах – 2 мільярди гривень. І зараз вживаються заходи для того, щоб все ж таки цю заборгованість скорочувати і стабілізувати ситуацію на енергетичному ринку в зимній період.

Крім того, хочу сказати, що в останні декілька днів втрачено шахту найбільшу в Європі "Шахтоуправління" "Покровське", де видобувалось 17 тисяч тонн вугілля щодоби, з сіркою 0,6. Це в Європі таких шахт навіть і немає, це унікальна. Коксівне вугілля. І тому зараз потреба в збереженні державних шахт надзвичайно велика.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую, пане Михайло.

Давайте, колеги, хто у нас із міністерств по цьому законопроекту готовий висловитися. Знову ж таки у мене є...

НАЛИВАЙЧЕНКО В.О. Пані голово, я, якщо коротко, додав би як співавтор і секретар нашого комітету.

ГОЛОВУЮЧА. Будь ласка. Да, звичайно, пане Валентин. Вибачте.

НАЛИВАЙЧЕНКО В.О. Шановні колеги, окрім того важливого, що навів пан Михайло Волинець, я приєднався ще і у зв'язку з тим, що мораторій на те, щоб шахти залишалися державними, важливий і для того, щоб потім і зараз той позов проти країни-агресора на відшкодування збитків саме був від

держави Україна і включав і Покровську, і інші шахти, які вже сказав пан Михайло, на відшкодування збитків, особливо враховуючи скільки і як бомбардували і бомбардують вони якраз безпосередньо шахти і наших шахтарів.

І другий аспект, це те, щоб наші захисники, а їх дуже багато якраз гірники, члени профспілок знали, що їх робочі місця державою зберігаються, в цьому ще додатковий зміст такого законопроекту.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую, пане Валентине.

Давайте так, колеги, може, Мінсоц, Міненерго, є бажані? Будь ласка, Роман Андарак. Будь ласка, пане Романо.

АНДАРАК Р.В. Добрий день, колеги. Перший коментар. Дійсно, ситуація складна на... *(Не чути)* підприємствах... *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧА. Вас погано чути, може...

АНДАРАК Р.В. Кажу, ситуація складна на підприємствах, змушені не тільки виконувати виробничу діяльність, але ж і передислокувати, і вживати кроки, які їм непритаманні. Тому ми як міністерство так само підтримуємо цей законопроект і ... *(Не чути)* все ж таки посиляться на Угоду про асоціацію, в якій йдеться про те, що ніщо не забороняє нам вживати відповідні кроки задля власної безпеки під час війни або напруження, яке становить загрозу війни.

Ще хочу сказати, що сьогодні 157 мільйонів гривень перераховані для того, щоб погасити заборгованість по 31 грудня минулого року, тому рухаємося... *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧА. Дякую, пане Романо.

Будь ласка, пані Ірина Постоловська, Мінсоц.

ПОСТОЛОВСЬКА І.О. Добрий день, Іванно Орестівно, шановні депутати. У нас немає зауважень до цього законопроекту.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Урядовий офіс.

ГУЗЬКО О. Добрий день. Перепрошую.

ГОЛОВУЮЧА. Вам слово.

ГУЗЬКО О. Наша позиція, що проект закону не належить до сфери правовідносин, які регулюються міжнародно-правовими зобов'язаннями у сфері євроінтеграції.

ГОЛОВУЮЧА. Я би, колеги, все-таки пропонувала рухатись за підходами, які пропонують наші фахівці, що положення проекту закону не узгоджується з окремими положеннями Рекомендації Кабінету Міністрів (2010) 12 Комітету Ради Міністрів Європи державам-членам щодо суддів: незалежність, ефективність та обов'язки, Керівних принципів ОЕСР щодо корпоративного врядування на підприємствах державної форми власності. Водночас, так, як і пропонували колеги з Міністерства енергетики, можуть бути застосовані з метою досягнення цілей, передбачених статтями 472 "Заходи, пов'язані з суттєвими інтересами безпеки" та 143 "Винятки, пов'язані з безпекою" Угоди про асоціацію. Власне, я би наполягала на такому підході, як наші фахівці пропонують. Я бачу, що пан Андарак теж підтримує такий підхід.

Колеги, ставлю цю пропозицію на голосування. Хто – за, прошу висловлюватись.

Я підтримую.

ГАЛАЙЧУК В.С. Галайчук – за.

ЛЮБОТА Д.В. Любота – за.

МЕЗЕНЦЕВА-ФЕДОРЕНКО М.С. Мезенцева – за.

НАЛИВАЙЧЕНКО В.О. Наливайченко – за.

МЕЛЬНИК П.В. Мельник – за.

ВІНТОНЯК О.В. Вінтоняк – за.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую, колеги. Дякую, пане Михайле, що долучилися. Дякую колегам з міністерств. Рішення ухвалено одностайно.

Повертаємося, колеги, з вами далі до порядку денного. Пункт другий: проект Закону про внесення зміни до статті 323 Кримінального кодексу України. Законопроект 12280 від 3 грудня 2024 року, проданий колегою паном Жаном Беленюком та іншими. Я так розумію, що у нас є представники, у мене зазначена пані Рясна Вікторія від Мінмолоді, але я бачу, там Владислав Яцук. Якщо хто... А, бачу.

Колеги, давайте хто від Мінмолодьспорту буде представляти? Ви заступниця міністра з питань європейської інтеграції, вам тоді слово, пані Вікторія.

РЯСНА В.О. Дуже дякую. Вітаю всіх, шановна голово, шановні учасники засідання! Я хочу проінформувати, що Міністерство молоді і спорту в цілому підтримує внесення змін до Кримінального кодексу України

в частині уточнення положень щодо відповідальності за спонукання неповнолітніх до вживання допінгу в спорті.

Метою проекту закону є приведення у відповідність до вимог чинного законодавства положень Кримінального кодексу України, зокрема статті 323 цього кодексу, якою встановлено відповідальність за спонукання неповнолітніх до вживання допінгу в спорті. Законопроектом пропонується внести зміни до назви статті 323 Кримінального кодексу України, частини першої згаданої статті та до примітки цієї частинні з посиланням на чинний Закон України "Про антидопінговий контроль у спорті".

Таким чином ухвалення законопроекту розширить перелік осіб, за спонукання яких до застосування заборонених у спорті речовин чи методів передбачена кримінальна відповідальність, а також до неповнолітніх осіб будуть додані малолітні особи. Та уточнить випадки допінгу у спорті, за які передбачена кримінальна відповідальність, оскільки станом на сьогодні за діючим законодавством України поняття "допінг у спорті" має більш широке тлумачення, ніж це було передбачено Антидопінговим кодексом Олімпійського руху, який зазначено у примітці до цієї статті та який вже багато років не є діючим документом у сфері боротьби з допінгом в спорті, а на заміну його прийшов Всесвітній антидопінговий кодекс.

Тому в цілому ми підтримуємо внесення змін.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую, пані Вікторіє.

МОКАН В.І. Пані Іванна, можна слово як співавтору? Доброго дня.

ГОЛОВУЮЧА. Так, будь ласка, пане Василю, вибачте, я не побачила, що ви долучилась, вибачте. Да, будь ласка, Василь Мокан.

МОКАН В.І. Я як співавтор просто буквально два речення скажу.

Ми зобов'язані все, що стосується нашого законодавства з боротьбою з допінгом у спорті, погоджувати з такою всесвітньою організацією як ВАДА. Це для нас є дороговказ. І якраз ці зміни до Кримінального кодексу, як правильно зазначила пані Вікторія, вони кореспондуються з кодексом відповідним. Якщо до другого читання якісь будуть зміни, то це будуть суто такі якісь технічні зміни. Намагались на етапі ще реєстрації проговорити і погодити всі нюанси законопроекту і з всесвітньою спільнотою, і з нашим антидопінговим центром це все узгодити.

Тому, колеги, у напрямку нашої євроінтеграції, в напрямку адаптації нашого законодавства до всесвітніх стандартів цей законопроект повністю відповідає. Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую, пане Василю. Дякую.

Колеги, чи є якісь запитання, коментарі у членів комітету?

Якщо немає, Урядовий офіс. Я не бачу вже Олексія, є, бачу, пан Олександр Ільков, керівник. Будь ласка, пане Олександрє.

ІЛЬКОВ О. Так. Добрий день, Іванно Орестівно. У нас немає застережень стосовно цього проекту закону.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Тоді, колеги, якщо немає коментарів, запитань чи немає критичних зауважень, я пропоную переходити до ухвалення рішення, що проект закону відповідає цілям Угоди про асоціацію та міжнародно-правовим зобов'язанням України.

Хто – за, прошу голосувати? Прошу висловлюватися.

Я підтримую.

ВІНТОНЯК О.В. Вінтоняк – за.

НАЛИВАЙЧЕНКО В.О. Наливайченко – за.

МЕЗЕНЦЕВА-ФЕДОРЕНКО М.С. Мезенцева – за.

ЛЮБОТА Д.В. Любота – за.

ГАЛАЙЧУК В.С. Галайчук – за.

ГОЛОВУЮЧА. Так, чи я пропустила, чи Павло Мельник не голосував?
Переважною більшістю голосів рішення ухвалено. Мені здається, що я просто не почула. Може, секретаріат...

МЕЗЕНЦЕВА-ФЕДОРЕНКО М.С. Мезенцева голосувала. Не знаю, чи це до мене.

ГОЛОВУЮЧА. Ні-ні, я про Мельника питала. Ні-ні, пані Марія, не про вас. Я секретаріат прошу просто теж допомагати мені уважніше, якщо я щось не почула.

_____. Пані голово, здається, я теж не чула.

ГОЛОВУЮЧА. Окей. Тоді більшістю голосів, да, рішення ухвалено.

Переходимо до наступного пункту порядку денного. Проект Закону про внесення змін до Закону України "Про основні засади молодіжної політики" та деяких інших законів щодо сприяння розвитку молодіжної політики. Законопроект 12298 від 9 грудня 24-го року, поданий народним депутатом Олександром Санченком.

І я дякую, що пан Олександр теж долучився до нас. І запрошую до слова вас. Будь ласка.

САНЧЕНКО О.В. Дякую. Дякую, пані голово.

Даний законопроект ми відпрацьовували разом з Міністерством молоді та спорту. Нагадаю, що в 21-му році ми прийняли сам Закон "Про основні засади молодіжної політики", там більше 300 голосів було. Пройшло 3 роки, звичайно, що повномасштабне вторгнення міняє багато речей. Відповідно нам треба вносити відповідні зміни до законодавства. Тут також розуміти, що має посилюватися мобільна молодіжна робота. Також є певні речі, які ми вносимо законопроектом для того, щоб посилити діяльність і фінансову спроможність Українського молодіжного фонду.

І також одним з пріоритетів, враховуючи наш євроінтеграційний трек, також в законопроекті є один з пріоритетів молодіжної політики, який посилює підготовку молоді до активної участі в процесах євроінтеграції та адаптації до європейських стандартів і практик молодіжної роботи.

Тому даний законопроект направлений фактично на відповідність часу по молодіжній роботі, молодіжній політиці, ну, звичайно, щоб посилювати і в рамках молодіжної політики також наші євроінтеграції програми. Прошу підтримати даний законопроект.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Там у наших колег якраз в секретаріаті є певні такі застереження до цього законопроекту. Знову ж таки, не до суті, а до форми, тому що деякі пропонувані норми написані в достатньо такій декларативній формі, які не забезпечуються там подальшим юридичним, правовим, скажімо так, обґрунтуванням і досить публіцистичні. Я думаю, що тут треба буде на цим все-таки попрацювати до другого читання і це вдосконалити. Я сподіваюся, що ви як автор будете готові на це звернути увагу.

Будь ласка, Міністерство молоді та спорту, пані Вікторія Рясна – заступниця міністра. Ви будете чи хто? Бо я бачу, що в нас серйозне представництво Мінмолодьспорту сьогодні, то я...

РЯСНА В.О. Ми підготувалися.

ГОЛОВУЮЧА. Так, молодці. Дякуємо.

РЯСНА В.О. Я хочу зауважити, що Мінмолодьспорт підтримує законопроект, але із зауваженнями, які ви кладені в наших пропозиціях. І пропозиції до проекту закону України були надіслані Кабінету Міністрів України, Комітету Верховної Ради з питань молоді та спорту та Комітету з питань освіти, науки та інновацій.

ГОЛОВУЮЧА. Чи ці зауваження мають, ну, стосуються наших повноважень нашого комітету, права ЄС і міжнародно-правових зобов'язань в сфері євроінтеграції?

РЯСНА В.О. Серед всіх інших змін, які ми вносили, також ми пропонували внести зміни до понятійного апарату законопроекту шляхом введення терміну "молодіжна гарантія" з метою імплементації схеми "Молодіжна гарантія в Україні".

Молодіжна гарантія – це система заходів, спрямованих на підтримку молоді, яка з різних причин опинилася поза ринком праці, освітою чи професійною підготовкою. І це комплекс заходів, які реалізуються в порядку та у спосіб, щоб кожна молода людина отримала пропозицію щодо роботи, подальшої освіти, стажування або навчання, а також була залучена до будь-яких інших заходів щодо сприяння працевлаштуванню з урахуванням рекомендацій Європейського Союзу та зобов'язань України у сфері європейської інтеграції.

САНЧЕНКО О.В. Молодіжна гарантія врахована туди. Я бачу, що є профільний заступник Владислав Яцук. Я думаю, що він може більше про це

сказати, про сам контент закону. Тому що молодіжну гарантію ми якраз врахували повною мірою.

ГОЛОВУЮЧА. Пане Владиславе, чи ви хотіли би щось додати? Будь ласка.

ЯЦУК В.М. Да, для нас це дуже важливо. Ми сьогодні спільно з колегами з Мінекономіки напрацьовуємо, з центром зайнятості реалізацію цієї ініціативи молодіжних гарантій спільно з європейськими партнерами. Але вже хотілось, щоб ми йшли в ногу з часом – і включили цей напрям саме до закону. Як воно буде виглядати в наших нормативних документах: в постановах чи в якихось рішеннях, - ми ще це напрацьовуємо, але от, щоб задекларувати, що ми готові і ми йдемо в ногу з часом.

Крім того, я хотів би ще додати, що ми, використовуючи рекомендації Ради Європи, доповнюємо трішки форми і методи молодіжної роботи, вводячи такий напрям, як мобільний молодіжний центр. Це нам допоможе більш акцентувати увагу або на віддалених громадах, або на прифронтових територіях, деокупованих територіях, щоб ми могли трішки ширше, розширити можливості молодіжних центрів, що стосується використання практик Європейського Союзу. Теж от таку історію ми додаємо.

Ну, і в цілому з того, що там є наші зауваження, вони переважно більш технічні. Я думаю, що ми просто відпрацюємо їх в ході наступних обговорень. Тому є пропозиція підтримати цей законопроект.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую, пане Владиславе.

Будь ласка, пане Олександрє, Урядовий офіс.

ІЛЬКОВ О. У нас немає застережень до цього законопроекту.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую, пане Олександрє.

Ну, я би пропонувала... Колеги члени комітету, чи є якісь запитання, коментарі?

Я пропоную, якщо немає, перейти до ухвалення рішення, саме так, як пропонують наші експерти, що проект закону відповідає цілям Угоди про асоціацію і міжнародно-правовим зобов'язанням України, водночас потребує доопрацювання з урахуванням принципів правової визначеності. Це от якраз ті речі, де потрібно наповнити окремі частини цього законопроекту нормативним змістом і конкретними правами і обов'язками. Я думаю, що колеги, наскільки я розуміла, пан Олександр підтвердив, що вони будуть готові над цим попрацювати.

Хто – за, колеги, прошу голосувати.

Я підтримую.

МЕЗЕНЦЕВА-ФЕДОРЕНКО М.С. Мезенцева – за.

НАЛИВАЙЧЕНКО В.О. Наливайченко – за.

ЛЮБОТА Д.В. Любота – за.

ВІНТОНЯК О.В. Вінтоняк – за.

ГАЛАЙЧУК В.С. Галайчук – за.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую, колеги. Рішення ухвалено більшістю голосів.
Дякую, пане Олександрє.

САНЧЕНКО О.В. Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую, пане Владиславе і пані Вікторіє. Бачите, тут майже половина міністерства вже тут, мусимо підтримувати. Дякую.

Колеги, наступний пункт порядку денного – це проект Закону про внесення змін до Закону України "Про судоустрій і статус суддів" та деяких законодавчих актів України щодо правових засад утворення та функціонування Спеціалізованого адміністративного суду (реєстраційний номер 12368 від 30 грудня 2024 року), поданий Кабміном.

Ми з вами знаємо, що Верховна Рада України відхилила цей проект закону на минулому пленарному тижні. Ми запланували його розгляд тиждень тому на сьогоднішній понеділок. Я пропоную його все одно розглянути. Верховна Рада ухвалила за основу альтернативний законопроект, і я думаю, що в будь-якому випадку наші напрацювання стосовно основного кабмінівського, можливо, будуть доречними і корисними для роботи профільного комітету над доопрацюванням того альтернативного, який був ухвалений за основу. І поза тим буду просити секретаріат, щоб на наступне наше засідання все-таки підготували також до розгляду нашу оцінку альтернативного законопроект з тим, щоб максимально надати допомогу профільному комітету. Тобто той, який був ухвалений.

Але зараз я тоді запрошую, колеги, до слова... Давайте тут ми визначимося, почнемо, у мене зазначено, що пан Віктор Павлушик, голова НАЗК, хотів висловитися з цього приводу. Чи з вас почнемо, пане Вікторе, чи...

ПАВЛУЩИК В.В. Доброго дня. Голова НАЗК Віктор Павлушик. Не знаю, чи хотів, чи не хотів, але коротко вам скажу, що законопроект був на опрацюванні...

ГОЛОВУЮЧА. Зараз, вибачте, вибачте, будь ласка. Пане Олександр, можете вимкнути ваш мікрофон, будь ласка. Дякую.

Будь ласка.

ПАВЛУЩИК В.В. Законопроект був на опрацюванні НАЗК, він погоджений без зауважень.

ГОЛОВУЮЧА. Зрозуміло. Дякую.

У мене зазначена Вища рада правосуддя, пан Сергій Бурлаков. Немає? Немає. Я бачу пана Руслана Сидоровича. Чи ви, пане Руслане, з ВККС з цього приводу, чи не з цього приводу до нас долучилися?

СИДОРОВИЧ Р.М. Так-так. Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Бачте, як я вгадала.

СИДОРОВИЧ Р.М. Очевидно. Але, мені здається, можливо, ми би заслухали думку Офісу віцепрем'єра з питань євроінтеграції, оскільки це все ж таки той напрямок, за який відповідає безпосередньо уряд. Ми свою позицію висловимо, можливо, якщо будете вважати, що зараз, окей, висловлю зараз, але, мені здається, було би доцільно, можливо, Офіс з питань євроінтеграції висловив би позицію.

ГОЛОВУЮЧА. Ми ними завжди підсумовуємо ці речі, але як скажете. Може, все-таки ви?

СИДОРОВИЧ Р.М. Гаразд, без питань. Отже, Вища кваліфікаційна комісія суддів офіційну позицію направляла на профільний комітет, який розглядав законопроект, тобто Комітет з питань правової політики, який був визначений як головний по питаннях реформи судової. До попереднього законопроекту урядового, який був теж відхилений, законопроект, який було подано урядом 30 грудня 2024 року, офіційно комісія не встигла опрацювати. Разом з тим там багато норм дублюється, тому можна сказати, що позиція в цілому комісії щодо основного законопроекту залишилася сталою. Тобто ми

погоджували в цілому з певними пропозиціями, які можна було би доопрацювати до другого читання.

Але тепер фактично, оскільки лише минулого четверга парламент зайняв іншу позицію і підтримав альтернативний законопроект, який містить докорінно іншу концепцію, який було подано до Верховної Ради буквально незабаром до самого засідання, і там міститься зовсім інша концепція. То щодо того законопроекту в нас позиції готової офіційної, скажімо так, немає. Там принципова відмінність в частині, де лунає найбільше дискусій, щодо порядку конкурсного набору суддів таких судів, і це відноситься, власне, більше до питання політичних зобов'язань України.

Тобто я можу тільки сказати і довести до відома шановних народних депутатів, парламенту в цілому, що в будь-якому випадку Вища кваліфікаційна комісія суддів готується до проведення конкурсу до нового адміністративного суду. Як тільки парламентом буде ухвалено і Президентом підписано і оприлюднено, і закон набере чинності, ми зі свого боку, звичайно, будемо готові забезпечувати проводити конкурс, оскільки, як ми знаємо, це відноситься до важливих наших євроінтеграційних зобов'язань і зобов'язань у тому числі перед Міжнародним валютним фондом. Тому ми зі свого боку комісії розуміємо значення проведення такого конкурсу і очікуємо умов цього конкурсу відповідно до прийнятого закону в українському парламенті.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Можливо, Мін'юст, пане Людмило, може, Міністерство юстиції, позиція, яка стосується наших повноважень.

СУГАК Л.П. Що стосується позиції Міністерства юстиції. Звичайно, ми довгий час працювали над цим законопроектом, провели низку консультацій з нашими партнерами, з усіма стейкхолдерами. Ми, в принципі,

знайшли спільне бачення по цьому законопроекті. Але, оскільки він був відхилений і знятий з розгляду, то Міністерство юстиції буде працювати над альтернативним законопроектом для того, щоб в ньому були відображені ті наші зобов'язання, які ми маємо перед нашими європейськими партнерами в тому числі.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Я бачу, що є Державна судова адміністрація підключена. Чи ви хотіли висловитися, пане Максиме, з цього приводу, чи ні?

ПАМПУРА М.В. Доброго дня, шановна Іванна Орестівна. Доброго дня, шановні народні депутати. Я коротко проінформую про те, що законопроект 12368 був на опрацюванні, надходив на опрацювання до Державної судової адміністрації 7 січня цього року. 10 січня ми надали свою офіційну позицію. Звернули увагу профільного комітету на те, що фінансово-економічні розрахунки, які є додатком до цього законопроекту, не є актуальними, оскільки вони розроблялися до іншого законопроекту, який був на опрацюванні у Державній судовій адміністрації в грудні 2023 року.

В чому основне? Основне в тому, що попередній законопроект обраховувався на іншу кількість суддів Вищого адміністративного суду – це 18, з них 6 суддів – судді Апеляційної палати. Даний законопроект 12368, у нього передбачено кількість суддів 32, судді цього суду, відповідно і інша кількість буде врахована апарату цього суду. І наша позиція була в тому, щоб звернути увагу на обрахунки, які є до цього законопроекту.

Альтернативний законопроект, який був прийнятий, не надходив на опрацювання в Державну судову адміністрацію. Тобто позицій по ньому ще немає.

Коротко все. Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Будь ласка, колеги. Пане Олександр, Урядовий офіс. Я розумію, що це кабмінівський був законопроект, я думаю, що там позиція була. Я і розумію, що просто тут зараз, напевно, найкраще було б просто там максимально врахувати якісь речі, які можна... з чим може працювати далі комітет, доопрацьовуючи альтернативний законопроект до другого читання. Будь ласка.

ІЛЬКОВ О. Так, це кабмінівський законопроект. І оскільки він... прийняття відповідного законопроекту є нашим зобов'язанням як в рамках співпраці з Міжнародним валютним фондом, так і в рамках співпраці з Європейською комісією через інструмент Ukraine Facility, зрозуміло, що відповідний законопроект напрацьовувався в тісних консультаціях з нашими міжнародними партнерами. І можу вас запевнити, що та версія, яка була внесена на розгляд парламенту, вона була погоджена нашими міжнародними партнерами на відміну від тієї альтернативної версії законопроекту, який був підтриманий Верховною Радою України.

ГОЛОВУЮЧА. Я буду просити всі міністерства теж опрацювати ту альтернативну версію, яка була узгоджена. Я думаю, що ми найближчим часом винесемо це на наш... Вірніше, яка була ухвалена Верховною Радою, винесемо на засідання нашого комітету альтернативний з тим, щоб ми могли спільно з врахуванням вашої думки і ваших позицій надати свої коментарі до альтернативного, ухваленого в першому читанні законопроекту. Але одночасно наші фахівці звертають увагу на потенційні ризики звуження права на судовий захист в цьому законопроекті, і також звертають увагу, що необхідно доопрацьовувати положення законопроекту щодо помічників та перекладачів, які працюють при експертній раді, вказавши про їхній обов'язок забезпечувати захист і не розголошення персональних даних, інформації з обмеженим доступом, що стали їм відомі у зв'язку з виконанням

відповідних обов'язків. Просто це, можливо, можна було би врахувати в подальшій роботі з профільним комітетом.

ІЛЬКОВ О. Стосовно другого питання, так, ми теж, як правило, стосовно таких положень висловлюємо таке зауваження і стосовно нього заперечень немає. Щодо можливого звуження, я так розумію, що мова йде про обмеження сфери рішень конкурсних комісій, які можуть...

ГОЛОВУЮЧА. Так, вказані комісії.

ІЛЬКОВ О. Не було застережень від європейських партнерів і від Міжнародного валютного фонду до цих положень, тобто це узгоджена позиція, що саме в цій частині підлягають оскарженню рішення цих конкурсних комісій.

ГОЛОВУЮЧА. Тоді, колеги члени комітету, я пропоную за винятком цього зауваження, ну, тобто скорегувати нашу аргументаційну частину, але з іншим, про персональні дані, про захист персональних даних, зауваженням ухвалити рішення про цей законопроект, що він не суперечить зобов'язанням України у сфері європейської інтеграції і зобов'язанням в рамках правових механізмів Ради Європи, однак потребує доопрацювання. І це на такий висновок з частковою зміною нашої аргументаційної позиції з урахуванням того, що сказав пан Олександр, ухвалити рішення.

Хто – за, прошу висловлюватися, голосувати.

Я підтримую.

ВІНТОНЯК О.В. Вінтоняк – за.

НАЛИВАЙЧЕНКО В.О. Наливайченко – за.

МЕЛЬНИК П.В. Мельник – за.

ЛЮБОТА Д.В. Любота – за.

ГАЛАЙЧУК В.С. Галайчук – за.

МЕЗЕНЦЕВА-ФЕДОРЕНКО М.С. Мезенцева – за, колеги.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую, колеги. Рішення ухвалено більшістю голосів.
Дякую. Дякую всім.

СИДОРОВИЧ Р.М. Пані Іванно, я дуже перепрошую. При всій повазі до одного з кращих комітетів з питань євроінтеграції. Чи є, потрібна участь Вищої кваліфікаційної комісії, чи є питання, які надалі стосуються, тому що у нас сьогодні теж пленарне засідання?

ГОЛОВУЮЧА. Ні. Я думаю, що ні. Більше, які стосувалися би якраз питань верховенства права чи судової системи, не бачу в порядку денному.
Дякую.

СИДОРОВИЧ Р.М. Дуже дякуємо за запрошення. Будемо вертатися до нашої пленарної роботи. Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую. Дякую.

Колеги, пункт п'ятий порядку денного: проект Закону про внесення змін до статті 39 Кодексу України з процедур банкрутства щодо відмови у відкритті провадження у справі про банкрутство (11446 реєстраційний номер від 29 липня 2024 року), поданий народним депутатом Юрченком.

Я не бачу нікого з міністерств, хто би був зазначений як ті, хто хотіли би прокоментувати. Можливо, в колег в членів комітету є якісь думки з цього приводу?

Якщо немає, наші фахівці говорять про невідповідність закону статтям 8 та 9 Регламенту 2015/848 щодо непорушення прав кредиторів та третіх осіб на задоволення своїх вимог. Урядовий офіс, будь ласка. А, бачу, ще пані Людмила.

ІЛЬКОВ О. Тобто ми аналізували цей законопроект і ми насправді визначили таким, який не належить до сфери правовідносин, які регулюються правом Європейського Союзу. На думку наших експертів, положення Регламенту 2015/848, вони застосовуються з моменту початку процедури неплатоспроможності. А оскільки, власне, законопроект відсікає можливість цього початку, то, на наш погляд, положення цього Регламенту є незастосовними до цього законопроекту, власне, через що ми і прийшли до такого висновку.

ГОЛОВУЮЧА. Зараз, я думаю, що було би правильно і коректно заслухати наших фахівців з тим, щоби пояснили свою логіку. Але я бачила пані Людмила Сугак підняла руку. Будь ласка, пані Людмила вам слово.

СУГАК Л.П. Дякую, Іванна Ореснівна.

Дійсно, дуже коротко. Ми надавали свою позицію Комітету Верховної Ради з питань економічного розвитку. Міністерство юстиції не підтримує цей законопроект, оскільки ми вважаємо, що ті положення, які ним закріплені щодо відмови Господарським судом у відкритті провадження виключно на підставі встановлення можливості боржника виконати, таке зобов'язання не передбачає саме фактичного виконання задоволення такого зобов'язання. І саме ця правова конструкція, вона може мати наслідком

зловживання з боку боржників у відкриті справи про банкрутство і погашення кредиторських зобов'язаностей. Тому ми його не підтримуємо.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую. Ваші зауваження не зовсім стосуються наших повноважень.

Чи я можу попросити пана Юрія Мартинова, щоби він пояснив логіку, чому на його думку все-таки статті 8, 9 Регламенту 2015/848 застосовні до цього законопроекту?

МАРТИНОВ Ю. Доброго дня. В статті 8, 9 Регламенту вказується безпосередньо, що права і безпосередньо третіх осіб та кредиторів повинні бути задоволені. І відбувається також відповідно до статті 9 взаємооблік цих прав і врахування. Так, при відкритті провадження в справі про банкрутство не впливає на право кредиторів вимагати заліку своїх вимог в умовах боржників. Це зазначено в статті 9. Тому на підставі цього, якщо при відкритті... про банкрутство буде відбуватися закриття справи, то відповідно вони будуть враховані, права та взаємозалік кредиторів, а також третіх осіб. Тому наш висновок саме, що він не відповідає статті 8 та 9 Регламенту 2015/848.

ГОЛОВУЮЧА. В мене є, колеги, пропозиція. Можливо, нам треба було би наш проект висновку сформулювати наступним чином, що проект закону потребує доопрацювання відповідно до Регламенту 2015/848 і тут поставити крапку, а ці зауваження перенести в аргументаційну частину.

Що скажете, колеги? Можу таку пропозицію поставити на голосування, про необхідність доопрацювання відповідно до Регламенту 2015/848? Добре. Ставлю це на голосування.

Хто – за, прошу висловлюватися.

Я підтримую.

НАЛИВАЙЧЕНКО В.О. Наливайченко – за.

ГАЛАЙЧУК В.С. Галайчук – за.

ЛЮБОТА Д.В. Любота. Підтримую.

ГОЛОВУЮЧА. Пані Маріє, пані Олено.

Колеги, а що у нас із кворумом, вибачте. Це я звертаюся до секретаріату.

МЕЗЕНЦЕВА-ФЕДОРЕНКО М.С. Мезенцева – за, колеги.

ГОЛОВУЮЧА. Окей, значить є кворум.

Я так розумію, що пані Олена і пан Павло відключилися, правильно? Це у секретаріату прошу допомогу.

_____ . Так, пані голово, їх немає.

ГОЛОВУЮЧА. Окей. Але маємо кворум і маємо одностайне рішення. Дякую, колеги.

Наступний пункт порядку денного – це пункт 8. Проект Закону про внесення змін до Закону України "Про державне регулювання виробництва і обігу спирту етилового, спиртових дистилатів, біоетанолу, алкогольних напоїв, тютюнових виробів, тютюнової сировини, рідин, що використовуються в електронних сигаретах, та пального" щодо стимулювання вирощування українського тютюну та використання вітчизняної сировини під час виробництва тютюнових виробів (законопроект 12251 від 26 листопада 24го року), поданий народним депутатом Арахамією.

І є альтернативний законопроект 12251-1 від 9 грудня 24-го року, поданий народним депутатом Муликом та іншими. Я так просто бачу, що він трошки відрізняється також і за назвою. Це проект закону... Вибачте, мушу для протоколу це прочитати. Проект Закону про внесення змін до Податкового... А, це Податковий кодекс, а тут, я зрозуміла, але він альтернативний до цього законопроекту. Проект Закону про внесення змін до Податкового кодексу України та Закону України "Про державне регулювання виробництва і обігу спирту етилового, спиртових дистилатів, біостанолу, алкогольних напоїв, тютюнових виробів, тютюнової сировини, рідин, що використовуються в електронних сигаретах, та пального" щодо стимулювання вирощування українського тютюну та використання вітчизняної сировини під час виробництва тютюнових виробів, посилення боротьби з нелегальним обігом тютюнових виробів та приведення положень національного законодавства до стандартів ЄС.

У мене тільки питання, а як одним проектом закону можна вносити зміни і до Податкового кодексу, і до окремого закону України. Це до Мін'юсту зразу у мене запитання. Це ж неможливо до Податкового кодексу як до Митного вноситься окремим законом. Правильно?

СУГАК Л.П. Так. У нас теж було в цій частині зауваження воно стосувалося, до речі, саме стабільності податкового законодавства, де ми говорили про те, що зміни до Податкового кодексу не можуть вноситися пізніше як за шість місяців до початку нового бюджетного періоду.

ГОЛОВУЮЧА. Ну, і вони не можуть вноситися законопроектом, який об'єднує зміни до Податкового кодексу і ще щось. Дякую.

Але ми зараз підемо взагалі за обома цими законопроектами, можливо, ми почнемо з все-таки Міністерства економіки, мала бути пані Тетяна Бережна, заступниця міністра. Чи є пані Тетяна? А хто є з Міністерства

економіки? Нікого нема. Не цікавить Міністерство економіки цей законопроект, це сумно.

У мене є, зазначено, що має бути в.о. першого заступника Голови Держаної податкової служби на зв'язку? Є пан Бугасов Владислав? Бачу.

БУГАСОВ В.М. Да. Доброго дня.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую, пане Владиславе. Я би просила прокоментувати обидва законопроекти – і 12251, і альтернативний 12251-1.

БУГАСОВ В.М. Якщо коротко, Державна податкова служба не підтримує ні один, ні інший, ні перший, ні другий законопроекти, оскільки, на нашу думку, це призведе до втрат акцизного податку з тютюнових виробів та неможливості придбання тютюнової, це по першому законопроекту, неможливості придбання тютюнової сировини у нерезидента, оскільки не передбачені стимули для вирощування вітчизняної тютюнової сировини. Обмежить права суб'єктів господарювання здійснювати одночасно декілька видів діяльності, пов'язаних між собою, таких як вирощування тютюну, ферментація тютюнової сировини, виробництво тютюнових виробів.

І що стосується цього комітету, то зазначений законопроект не відповідає зобов'язанням України в рамках СОТ, а саме частинам четвертій та п'ятій статті 3 Генеральної угоди по тарифах та торгівлі. Оце що стосується першого питання.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

А другого? Там були якісь зауваження по СОТ?

БУГАСОВ В.М. Да, там теж ми не підтримуємо, оскільки... Давайте по СОТ. Відповідно до законодавства Європейського Союзу у пункті "а" пункту 2 статті 14 Директиви Ради 2011/64/ЄС від 21 червня 2011 щодо

структури та ставок акцизного податку на тютюнові вироби зазначено, що загальний акцизний збір для сигар або сигарил з урахуванням усіх податків може становити 12 євро за тисячу одиниць або за кілограм, саме акцентую увагу.

_____. А водночас на підписі...

БУГАСОВ В.М. Да, а водночас на підписі у Президента знаходиться Закон України від 04.12.2024 року № 4115 про внесення змін до Податкового кодексу України щодо перегляду ставок акцизного податку на тютюнові вироби. Встановлено підвищення ставок акцизного податку на тютюнові вироби та вираження їх у євро, що наближає ставки акцизного податку, встановлені законодавством України, до ставок, визначених положенням Директиви Ради 2011/64/ЄС від 21 червня 11-го року щодо структури та ставок акцизного податку на тютюнові вироби.

Пропонуємо дочекатись підпису закону, в принципі.

ГОЛОВУЮЧА. Так таке собі наближення, таке трохи шахер-махер в ухваленому законопроекті, вибачте, да, дозволю собі все-таки такий коментар. Але я розумію, що той законопроект був проголосований і насправді дійсно чекає на підпис Президента. Дякую, що нагадали нам про це.

Будь ласка, колеги. Може, Урядовий офіс, пане Олександр, і по одному, і по другому – 12251 і 12251-1.

ІЛЬКОВ О. Стосовно першого законопроекту 12251 наш висновок полягає в тому, що він не відповідає нашим міжнародно-правовим зобов'язанням в рамках Угоди про асоціацію, і так само не відповідає праву Європейського Союзу.

До другого законопроекту у нас зауважень менше, але водночас ми вважаємо, що він також потребує доопрацювання в частині приведення окремих його положень до вимог Підрозділу 1 "Національне регулювання" Угоди про асоціацію.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Колеги, чи є якісь запитання, коментарі в членів комітету, уточнення? Можемо переходити до ухвалення рішень? Я пропоную тоді наш висновок з урахуванням того, що було тут озвучено, сформулювати наступним чином.

Положення проекту закону не відповідають міжнародно-правовим зобов'язанням України в сфері європейської інтеграції, Угоді про асоціацію та праву ЄС. Так, як сказав пан Олександр, я додаю сюди: праву ЄС.

Хто – за, прошу голосувати.

Я підтримую.

МЕЗЕНЦЕВА-ФЕДОРЕНКО М.С. Мезенцева – за.

НАЛИВАЙЧЕНКО В.О. Наливайченко – за.

ГАЛАЙЧУК В.С. Галайчук – за.

ЛЮБОТА Д.В. Любота – за.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую. Рішення одностайне.

І стосовно другого законопроекту. Проект закону не суперечить міжнародно-правовим зобов'язанням у сфері європейської інтеграції та Угоді про асоціацію, водночас потребує доопрацювання в частині приведення окремих його положень до вимог підрозділу I Національне регулювання Угоди про асоціацію, так само як і колеги з Урядового офісу пропонували.

Хто – за, прошу голосувати.

Я підтримую.

МЕЗЕНЦЕВА-ФЕДОРЕНКО М.С. Мезенцева – за.

НАЛИВАЙЧЕНКО В.О. Наливайченко – за.

ГАЛАЙЧУК В.С. Галайчук – за.

ГОЛОВУЮЧА. Пане Дмитро. Пане Дмитро Любота, яка ваша позиція? За? Проти? Утримались? Дмитро вирішив ігнорувати цей законопроект, але більшістю голосів рішення...

ЛЮБОТА Д.В. Так, я підтримую. Вибачаюсь.

ГОЛОВУЮЧА. А, підтримуєте. Окей. Добре. Тоді одностайне рішення ухвалено. Дякую, колеги.

Наступний пункт порядку денного, пункт десятий – проект Закону про внесення зміни до статті 136 Закону України "Про ринки капіталу та організовані товарні ринки" щодо можливості Бюро економічної безпеки України отримувати інформацію, що міститься у системі депозитарного обліку (реєстраційний номер 12296 від 06.12.2024 року), поданий Кабінетом Міністрів України.

Колеги, у мене немає зазначених колег з уряду, тому я зразу переходжу... А, бачу, хто БЕБ. Прошу, у мене не було зазначено. Пане Сергію, будь ласка. Сергій Перхун.

ПЕРХУН С.О. Доброго дня, шановні колеги. Виконувач обов'язки директора. Інформація про діяльність та фінансовий стан учасників ринків капіталу та організованих товарних ринків, зокрема дані про рахунки, про проведення операцій тощо. Тобто вся професійна таємниця є необхідною для

визначення і ідентифікації нами загроз, вплив яких призводить до тінізації економіки та послаблення економічної безпеки держави.

Нашим відомчим Законом "Про Бюро економічної безпеки України" БЕБ уповноважене на отримання доступу до автоматизованих інформаційних і довідкових систем, реєстрів та банків даних. Разом з тим, ми взаємодіємо в тому числі з Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку. Проте утримання на сьогодні нами інформації від них є ускладненим, зважаючи на відсутність БЕБ в переліку органів, визначеному Законом "Про ринки капіталу та організовані товарні ринки", на запит яких така інформація надається.

Чітке визначення коло осіб, яким може стати відома професійна таємниця, має ключове значення для забезпечення захисту інформації учасників відповідних ринків, а чіткий перелік органів, визначених законом, на запит яких може розкриватися відповідна інформація, є запобіжником у дотриманні такої таємниці.

Відтак на сьогодні у нас існує законодавча неузгодженість наявного у БЕБ права на інформацію та відсутністю обов'язку з її надання Національній комісії з цінних паперів та фондового ринку. З метою забезпечення ефективного здійснення БЕБ інформаційно-аналітичної діяльності, проектом пропонується включити БЕБ до вже визначеного переліку органів, на запит яких ця інформація розкривається. Тому запропоновані зміни сприятимуть як правовій визначеності так і забезпечать прозорість дій органів правопорядку, що відповідатиме принципам правової держави. У зв'язку з викладеним прошу підтримати нашу законодавчу ініціативу та визначити, що законопроект відповідає міжнародно-правовим зобов'язанням України у сфері європейської інтеграції.

Дякую за увагу. Якщо є питання, будь ласка.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую, пане Сергію. Ми також сподіваємося, що є умови ухвалення цього законопроекту, що БЕБ також буде дотримуватися

того, що вся ця інформація, вона також підпадає під дію умов збереження професійної таємниці, які встановлені цими статтями. Це теж буде частиною зобов'язань БЕБу.

Колеги, можливо, є запитання до пана Сергія, якісь коментарі уточнюючі?

Якщо немає, Урядовий офіс. Пане Олександр, позиція Урядового офісу, будь ласка.

ІЛЬКОВ О. У нас немає застережень до цього законопроекту. Він не суперечить нашим міжнародно-правовим зобов'язанням.

ГОЛОВУЮЧА. Таку ж думку поділяють наші експерти.

Колеги, якщо немає коментарів, то я пропонувала би переходити до ухвалення рішення, що проект закону не суперечить міжнародно-правовим зобов'язанням України у сфері європейської інтеграції.

Хто – за, прошу голосувати.

Я – за.

МЕЗЕНЦЕВА-ФЕДОРЕНКО М.С. Мезенцева – за, колеги.

НАЛИВАЙЧЕНКО В.О. Наливайченко – за.

ЛЮБОТА Д.В. Любота – за.

ГАЛАЙЧУК В.С. Галайчук – за.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую, колеги. Рішення ухвалено одностайно.
Дякую, пане Сергію.

ПЕРХУН С.О. Дякую, колеги.

ГОЛОВУЮЧА. Я сподіваюся, що вже профільний комітет буде підтримувати і вносити в зал. Дякую.

Будь ласка, колеги, пункт 11 порядку денного: проект Закону про внесення змін до Цивільного процесуального кодексу України щодо посилення протидії корупції та недопущення зловживань у сфері здійснення медико-соціальної експертизи (реєстраційний номер 12311 від 13 грудня 2024 року), поданий народними депутатами Радіною, Масловим та іншими колегами.

Будь ласка, пане Вікторе Павлушик. Можливо, НАЗК має позицію з цього приводу. Будь ласка.

ПАВЛУЩИК В.В. Колеги, я прокоментую. Дякую.

Ми брали активну участь в розробці цих змін. І, в принципі, щоб тут довго не говорячи, ми однозначно підтримуємо цей законопроект. За своєю метою він узгоджується з цілями Угоди про асоціацію і відповідає зобов'язанням України у сфері європейської інтеграції, у тому числі і міжнародно-правовим.

Не знаю, чи потребує воно більш детального пояснення. Це одне з питань, яке піднімалось в тому числі і на засіданні РНБО по колишнім членам МСЕК. Зараз воно приведено у відповідність до чіткої назви, яка є і наявна в законодавстві, яке було вже внесено зміни по новим членам комісії, які займають, і ми повністю підтримуємо цей законопроект.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую, пане Вікторе.

Мінсоц, в мене зазначено. Не знаю, чи є необхідність, пані Ірино, додати щось? Будь ласка.

ПОСТОЛОВСЬКА І.О. Іванно Орестівно, ми теж підтримуємо цей законопроект.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Урядовий офіс, будь ласка.

ІЛЬКОВ О. У нас немає застережень до цього проекту.

ГОЛОВУЮЧА. Колеги члени комітету, чи є якісь коментарі, запитання? Якщо немає, тоді я пропоную переходити до голосування. Проект рішення, що проект закону не суперечить міжнародно-правовим зобов'язанням України у сфері європейської інтеграції та праву Європейського Союзу.

Хто – за? Прошу голосувати.

Я – за.

МЕЗЕНЦЕВА-ФЕДОРЕНКО М.С. Мезенцева – за, колеги.

ЛЮБОТА Д.В. Любота – за.

ГАЛАЙЧУК В.С. Галайчук – за.

НАЛИВАЙЧЕНКО В.О. Наливайченко – за.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую, колеги. Рішення ухвалено одностайно. Дякую.

Пункт 12 порядку денного: проект Закону про внесення змін до Цивільного кодексу України щодо вдосконалення правового регулювання діяльності товариств з одним учасником (реєстраційний номер 12337 від 19 грудня 2024 року), поданий народним депутатом Калуром та іншими колегами.

Не знаю, чи є пан народний депутат. Тут в мене так було зазначено. Чи вже долучився? Ну, немає пана Івана. Тому...

_____. Пані голово, пан Іван є.

ГОЛОВУЮЧА. Є?

_____. Присутній.

ГОЛОВУЮЧА. Я не знаю, як тоді закликати пана Івана висловитися, якщо він не реагує на своє ім'я. Там Іван Калаур?

Колеги, давайте... Знову ж таки, я не знаю, у нас немає нікого, да, з Мінекономіки? Давайте Урядовий офіс. Можливо, пан Іван визначиться, чи він хотів би взяти слово, чи ні.

Пане Олександрє, вас не чути чомусь. Я не знаю, чи ви говорите.

ІЛЬКОВ О. Це стосовно законопроекту 12320, так?

ГОЛОВУЮЧА. Ні, 337.

ІЛЬКОВ О. По 337 у нас немає застережень, він не суперечить...

ГОЛОВУЮЧА. Якщо колега народний депутат не готовий висловитися, то я пропоную, колеги, є якісь заперечення, застереження стосовно проекту висновку, який в нас є?

Пропоную переходити тоді до ухвалення рішення, що проект закону не суперечить міжнародно-правовим зобов'язанням України у сфері європейської інтеграції та праву ЄС.

Хто – за, прошу голосувати.

Я підтримую.

НАЛИВАЙЧЕНКО В.О. Наливайченко – за.

ЛЮБОТА Д.В. Любота – за.

МЕЗЕНЦЕВА-ФЕДОРЕНКО М.С. Мезенцева – за.

ГОЛОВУЮЧА. Пане Владиме.

ГАЛАЙЧУК В.С. Галайчук – за. Щось з інтернетом, я так бачу.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую, тепер почули, дякую.

КАЛАУР І.Р. Іванна Орестівна, я прошу вибачення, я в дорозі. Я так розумію, що голосувати за мій законопроект.

ГОЛОВУЮЧА. Так, і сказали, що він нічому не суперечить, пане Іване, з точки зору наших міжнародно-правових зобов'язань, тому...

КАЛАУР І.Р. Він дійсно нічому не суперечить.

ГОЛОВУЮЧА. Дай боже тоді, щоб почули й колеги у профільному комітеті. Тому вибачте, що не догукалися вас, але дякую, що ви підключилися...

КАЛАУР І.Р. Я якраз їхав, розумієте, я слухав все засідання вашого комітету, якраз в'їхав у зону, де, ну нічого. Я вам дякую за підтримку мого законопроекту.

ГОЛОВУЮЧА. Але, можливо, ви щось так хотіли, там на щось звернути нашу уваги, то прошу.

КАЛАУР І.Р. ... чим зумовлена розробка цього законопроекту. Наше чинне законодавство, яке регулює порядок створення, діяльності господарських товариств, йдеться про Закони "Про акціонерні товариства" і "Про товариства з обмеженою та додатковою відповідальністю." Вони передбачають можливість створення таких товариств однією особою, але в Цивільному кодексі базових положень немає.

Ми коли розробляли цей законопроект, врахували всі директиви Євросоюзу з цього приводу. І ви знаєте, ми ж прийняли 6013, там тепер державні підприємства й акціонерні товариства будуть створюватися у вигляді товариств з одним учасником.

Тому я вважаю, що цей законопроект є дуже слушним і дозволить у подальшому ці реформи, які передбачає 6013. Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую, дякую, пане Іване.

Я думаю, що нам ще неодноразово доведеться повертатися до 6013, який насправді буде створювати велику кількість проблем. Але побачимо як це буде працювати далі.

Дякую, колеги. Тоді пункт 13 порядку денного. Проект Закону про внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення, Кримінального та Кримінального процесуального кодексів України щодо забезпечення дотримання гарантій адвокатської діяльності, законопроект за номером 12320 від 16 грудня 24-го року, поданий народними депутатами Мамкою, Медяником та іншими.

Знову ж таки я не бачу зазначених представників міністерств, які би були готові прокоментувати, я не знаю чи є в Мін'юсту позиція стосовно цього законопроекту.

СУГАК Л.П. Міністерство юстиції не підтримує також цей законопроект. Зокрема ми надавали свою позицію, акцентували свою увагу на тому, що він порушує статтю 10 Європейської конвенції з прав людини,

оскільки ці положення, які передбачені законопроектом щодо встановлення відповідальності за публічне ототожнення особою адвоката і клієнта, якому надається правнича допомога, може трактуватися як наступ на свободу вираження поглядів. І з цього приводу також є судова практика, зокрема ми посилаємося на рішення "Анатолій Єременко проти України" від 22-го року.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Урядовий офіс, будь ласка.

ІЛЬКОВ О. Урядовий офіс так само вважає, що окремі положення законопроекту потребують суттєвого доопрацювання з огляду на те, що вони містять положення, які можуть тлумачитися як такі, що передбачають необґрунтоване втручання в свободу діяльності медіа.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Тоді я пропоную, колеги, якщо немає застережень, бо це співзвучно з тим, що пропонували наші експерти, перейти до ухвалення висновку, що проект закону не суперечить зобов'язанням України у сфері євроінтеграції, зобов'язанням в рамках правових механізмів Ради Європи, однак потребує суттєвого доопрацювання з метою запобігання необґрунтованому втручанням у право особи на свободу вираження поглядів та свободу медіа.

Хто – за, колеги, прошу голосувати.

Я підтримую.

ГАЛАЙЧУК В.С. Галайчук – за.

НАЛИВАЙЧЕНКО В.О. Наливайченко – за.

МЕЗЕНЦЕВА-ФЕДОРЕНКО М.С. Мезенцева – за.

ЛЮБОТА Д.В. Любота – за.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую. Рішення одностайне.

Колеги, маємо також перелік законопроектів, які регулюються національним законодавством країн-членів Європейського Союзу і не стосуються зобов'язань України в рамках Ради Європи, 20 таких законопроектів з реєстраційними номерами 12105, 12125, 12126, 12205, 12286, 12302, 12287, 12317, 12325, 12354, 11424, 11424-1, 12025, 12026, 12141, 12064, 12351, 12318 і 12244-1.

Прошу, колеги, визначитися стосовно цього переліку. Хто за нього, прошу голосувати.

Я підтримую.

_____. Перепрошую, що турбую. Ще 12258, здається, не назвали.

ГОЛОВУЮЧА. Так, я не назвала 12258. Дякую. Дійсно, це двадцятий законопроект. Вибачте, я його пропустила. І плюс 12258.

Хто – за, колеги, прошу голосувати.

Я – за.

НАЛИВАЙЧЕНКО В.О. Наливайченко – за.

ГАЛАЙЧУК В.С. Галайчук – за.

МЕЗЕНЦЕВА-ФЕДОРЕНКО М.С. Мезенцева...

ЛЮБОТА Д.В. Любота – за.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую, колеги. Рішення ухвалено одностайно.

Колеги, маємо ще кілька питань порядку денного, але, в принципі, ми можемо відпустити колег із урядових структур, тому що ці питання тут у порядку денному стосуються наших пропозицій до проекту порядку денного чергової тринадцятої сесії, затвердження плану роботи і розгляд листа про надання контактної особи від комітету та, власне кажучи, презентації наших колег з громадської організації, їхнього звіту "ДІКСІ ГРУП" на тему: "Європейський зелений курс: вплив на політику України та завдання на шляху до членства в ЄС".

І я би хотіла, щоб ми коротко заслухали цю презентацію звіту пані Оленою Павленко. Тільки не бачу, чи є пані Олена ще. А є Роман Ніцович, бачу, від "ДІКСІ ГРУП". І насправді сподіваюся, що ДІКСІ нам передасть повний звіт, а зараз ви нас проведете по таким головним речам, які б мали, на вашу думку, колеги члени Комітету з питань інтеграції України до ЄС звернути увагу. Я думаю, що хотіла б просити, якщо б ви там вклалися в 7-8 хвилин, якщо це можливо, то були б вдячні.

НІЦОВИЧ Р. Дякую, пані Іванно.

Шановні колеги, якщо можна надати мені право поширити екран із презентацією.

ГОЛОВУЮЧА. Це питання до нашого секретаріату. Ми це можемо зробити?

НІЦОВИЧ Р. Тим часом я би хотів також представити колегу з партнерської організації, Ресурсно-аналітичний центр "Суспільства і довкілля", Андрій Андрусевич, який разом зі мною представить наші висновки.

ГОЛОВУЮЧА. А що там у нас, секретаріат комітету, можна поширити?

_____ . Пане Романе, я можу також поширити презентацію, просто можете казати, коли переключати, бо в мене воно...

НІЦОВИЧ Р. Добре, тоді давайте таким чином.

Якщо можна, відразу на другий слайд і запускати...

ГОЛОВУЮЧА. Ми можемо запускати вже другий слайд і почати все-таки цю презентацію, колеги?

_____ . Другий слайд. Чи вам наступний, пане Роман?

НІЦОВИЧ Р. Другий слайд, якщо можна.

ГОЛОВУЮЧА. Наступний.

НІЦОВИЧ Р. Наступний. Я просто не бачу, не перемикається презентація.

ГОЛОВУЮЧА. У нас є можливість перемикати презентацію?

_____ . Так, пані голово, вона перемикається.

ГОЛОВУЮЧА. У нас, я не знаю, можливо тільки в мене вона на одному слайді. Що відбувається, колеги, не можу зрозуміти?

НІЦОВИЧ Р. Дивіться, ви запускаєте показ, але поширюєте не саму презентацію, а той показ. Ось так.

_____ . Зараз тоді, пане Роман, надам вам ...

НІЦОВИЧ Р. Перерозшарити просто треба, або дайте мені доступ.

ГОЛОВУЮЧА. Давайте, поки це передається, я до колег членів комітету. Ви мені, пане Романе, скажете, коли вже буде готово це.

НІЦОВИЧ Р. Я перепрошую.

ГОЛОВУЮЧА. У нас є кілька питань, які ми можемо розглянути. Колеги, було кілька документів, які вам надіслані були стосовно пропозицій до порядку денного чергової сесії і плану роботи нашої. Я би пропонувала план роботи комітету, цей проект план роботи комітету ухвалити за основу. І якщо у вас, колеги члени комітету, є додаткові якісь пропозиції чи там корекції, то просила би там до кінця дня завтра надіслати їх в чат комітету. Секретаріат опрацює, зведемо все до купи, і тоді просто з вами зберемося і ухвалимо рішення про затвердження в цілому. Якщо можливо би було, то я пропонувала би членам комітету саме таким чином проголосувати за основу цей наш проект плану роботи. Ми туди максимально повключали всі пропозиції і всі наші там попередні напрацювання, але, якщо будуть у вас якісь інші там коментарі і пропозиції, очевидно, тоді опрацюємо і тоді вже в цілому будемо ухвалювати спільно. Просто за основу пропоную ухвалити. Немає заперечень, колеги? Ні.

Тоді прошу голосувати. Хто – за, прошу висловлюватися.

Я – за. За основу наш план роботи на період тринадцятої сесії.

НАЛИВАЙЧЕНКО В.О. Наливайченко – за.

ЛЮБОТА Д.В. Любота – за.

ГАЛАЙЧУК В.С. Галайчук – за.

ГОЛОВУЮЧА. Є пані Марія?

МЕЗЕНЦЕВА-ФЕДОРЕНКО М.С. Пані голово, я сказала: Мезенцева – за, на самому початку.

ГОЛОВУЮЧА. Вибачте, будь ласка. Знаєте, коли воно паралельно відбувається, я там не фіксую, тому, вибачте, перепитую.

Дякую. Рішення одностайне, колеги.

І щодо пропозиції до проекту порядку денного чергової сесії тринадцятої, це, власне, ті законопроекти, які до нас надходили від уряду або були там, де ми визначені головними, то ми їх переносимо для роботи на тринадцяту сесію.

Чи є якісь ще пропозиції додаткові? Якщо немає, то я пропоную теж їх підтримати і сказати, надіслати секретаріату.

Хто – за, прошу голосувати.

Я – за.

НАЛИВАЙЧЕНКО В.О. Наливайченко – за.

ЛЮБОТА Д.В. Любота – за.

ГАЛАЙЧУК В.С. Галайчук – за.

МЕЗЕНЦЕВА-ФЕДОРЕНКО М.С. Мезенцева – за.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую, колеги. Теж рішення одностайне.

І третє питання, яке не потребує особливого голосування. Я думаю, що ми тут можемо визначитися колегіально.

До нас звернулися Український національний комітет Міжнародної Торгової Палати (ISS Ukraine), які просять надати контактну особу від комітету для проведення робочої наради за участю представників комітету, ISS Ukraine та керівників компанії KRONOSPAN, яка очолює робочу групу ISS Ukraine з питань деревообробки відповідно до протоколу засідання правління і є активним учасником ІСС.

Я готова була би долучатися до цієї групи, але, можливо, є хтось іще з колег членів комітету, хто хотів би теж взяти в цьому обговоренні участь. Тому що у нас із вами давня історія по лісу, мораторіям, деревообробці і так далі, тому, я думаю, що тут якраз позиція комітету буде важлива і там робота секретаріату буде важлива комітету. Але, можливо, хтось ще, колеги, хотів би зголоситися. Це я до членів комітету звертаюся. Немає бажаючих?

НАЛИВАЙЧЕНКО В.О. Підтримуємо ваше бажання.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Колеги, нема заперечень стосовно того, щоби я від комітету взяла участь у цій нараді? Пані Марія, це було застереження, чи...

МЕЗЕНЦЕВА-ФЕДОРЕНКО М.С. Повністю підтримуємо, пані голово.

НАЛИВАЙЧЕНКО В.О. Підтримуємо, пані голово, підтримуємо.

ГОЛОВУЮЧА. Окей. Пане Вадиме, не маєте заперечень тоді?

ГАЛАЙЧУК В.С. Не маю. Підтримую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Чи є вже готовність у "ДІКСІ ГРУП"?

НІЦОВИЧ Р. Так, ми готові. Чи видно екран?

ГОЛОВУЮЧА. Ви готові. Будь ласка, тоді це буде... Видно тепер екран і тепер його видно так повноцінно. Тому давайте, можливо, будуть, ну от ваша презентація, можливо, будуть питання, якісь уточнення в членів комітету, то якраз скористаємося цією можливістю.

Будь ласка, пане Роман.

НІЦОВИЧ Р.І. Щиро дякую.

Відразу хочу сказати, що це є результат трирічного проекту, який фінансувався Європейським Союзом і співфінансувався іншими донорами, яких ви бачите на екрані. Мета була, власне, поширити в Україні і знання, і принципи, і політики Європейського зеленого курсу. Ми багато працювали не тільки на національному рівні, не тільки там з різними інформаційними продуктами, але також і в регіонах, в громадах. То ми роздали і субгранти, які на практиці показували, яким чином здійснювати озеленення, яким чином громади можуть ставати на шлях сталого розвитку, збірник кращих практик і Європейського Союзу, і наших громад поширювали. Також багато працювали з молоддю для того, щоб нове покоління так поширювало ці знання і практики між собою.

Власне, якщо ми говоримо про Європейський зелений курс, то важливо спертися також на думку людей і тут передаю слово колезі Андрію з тих питань, які ми в соціологічному дослідженні дослідили.

Андрію.

АНДРУСЕВИЧ А. Дякую.

Наступний слайд. Дійсно, громадяни ж є кінцевими бенефіціарами і нашої роботи, і роботи парламенту, і уряду в кінцевому результаті.

Романе, можна слайд наступний. Тому ми щороку проводили ... *(Не чути)* ... дослідження, ми їх замовляли. Останнє було... Романе, у мене

слайди не гортаються. Останнє ми замовляли у вересні в ... *(Не чути)* для того, щоб зрозуміти основні, скажімо так, міркування, ставлення або цінності громадян в контексті як екологічних питань, так і енергетичних, і повоєнної відбудови. Тут лише три слайди хотіли підсвітити з останнього дослідження.

Перше. Що ми спостерігаємо з 2022 року значне зростання стурбованості людей екологічними наслідками воєнних дій. Ви бачите всі високі відсотки по замінуванню територій і по поширенню шкідливих отруйних речовин, забруднення ґрунтів чи знищення лісів. Важливо те, що з кінця 2022 року ці цифри дуже зросли, і практично всі наслідки екологічні ...*(Не чути)* турбують громадян України.

Наступний слайд. Ми також запитались про відбудову України, як вони вважають, цей процес мають відбуватися. Цікаво, що на першому місці громадяни ставлять безпеку в контексті відбудови, безпечності житла, інфраструктури і так далі. Але на другому місці ми бачимо енергоефективність, екологічність цих будівель. Це частково спростовує міф про те, що люди чекають, щоб все було дешево і швидко. Люди не висловлюють підтримку таким пріоритетам, скажімо так, під час відбудови.

В контексті відбудови промислового сектору, можна наступний слайд, однозначно громадяни... не підтримують відбудувати, як було, вважають, що підприємства мають бути збудовані нові, сучасні, модернізовані, а відновлення до попереднього стану – це буквально 10 відсотків громадян України.

Окрім цих питань, можливо, це більш релевантно було для Комітету з євроінтеграції, ми також щороку питали про ставлення громадян до вступу до ЄС і чого їм бракує, і тут, наприклад, ...*(Не чути)* чи вони знають, отримують достатньо інформації про вплив на них євроінтеграційних реформ, чи мають вони інформацію про вступ в ЄС, які вигоди вони отримують. І тут, звичайно, ще дуже-дуже багато роботи для всіх, для нас, для уряду, для всіх зацікавлених в євроінтеграційних процесах для того, щоб

покращити інформування людей і відповідно отримати їх підтримку тим реформам, які стоять на шляху до вступу до ЄС. Дякую.

Романе, передаю тобі. Романе.

НІЦОВИЧ Р. Щодо попереднього Європейського зеленого курсу, то ми фіксуємо і прийняття певних стратегічних моментів, це Національний план енергетики і клімату, який гармонізує ці різні царини політик, і різні стратегії.

Про публічний дискус, мабуть, зайве говорити, тому що ви бачите результати і ... *(Не чути)* і на різних міжнародних майданчиках заявляється про відбудову краще, ніж було, або "зелену" і ... *(Не чути)* наприклад, Вінниця проголосила "зелений" курс, багато міст ставлять кліматичні цілі, маємо ... *(Не чути)* і в науковому... Відповідні терміни вживаються, бачимо кратне ... *(Не чути)* до цього.

Ну, і окремо про практичний вплив, те, що стосується вже бізнесу, стосується наших компаній, які з наступного ... *(Не чути)* уже матимуть подавати сертифікати, механізму СВМ ... *(Не чути)*, які вже з поточного року окремі підприємства мають приймати звітність корпоративної сталості. Цього року вже почнуться переговори, очікується початок переговорів за відповідним кластером, тобто це той безпосередній вплив, який ми або буде відчувати, або вже ... *(Не чути)* плідно побував і парламент ... *(Не чути)* Подяка народним депутатам, тобто є ціла низка речей, які стосуються і добросовісності, і прозорості на енергетичному ринку, і запуску ринку гарантій походження і інших форм підтримки відновлювальних джерел, спрощення умов для створення нової генерації, завезення різного обладнання. Очевидно, що це реагування на кризу. Але це теж закладає певний фундамент для того, щоб ... *(Не чути)* ставав більш ефективніший і більш частіший. Але, якщо ми говоримо про потреби, то ми розуміємо те, що основна діяльність, в тому числі законотворча, вона стосується ... *(Не чути)* енергії 2019 року.

Разом з тим ...*(Не чути)* коли Європейський зелений курс розгортався, ви бачите на екрані, ціла низка директив, регламентів – це фактично нове покоління законодавства, яке нам вже зараз потрібно впроваджувати, приймати і впроваджувати з тим, щоб не бути постійно в позиції, наздоганяючого цей потяг.

І другий момент, на який я хотів звернути увагу, це ті невеликі, звичайно, ресурси держави, але ...*(Не чути)* які існують для того, щоб цю "зелену" трансформацію уможливити. Очевидно, що на це варто звернути увагу, в тому числі в контексті тієї реформи, яка зараз розглядається, мається на увазі створення єдиного фонду для публічних інвестицій, який би акумулював чи, скажімо так, впорядкував видатки в межах цих різних спеціальних видів.

Андрію.

АНДРУСЕВИЧ А. Так само були за останні 4 роки значні, я вважаю, я давно у сфері, більше 20 років, значні досягнення з питань довкілля і зміни клімату. По-перше, багато ...*(Не чути)* питань. Ми останні роки якраз бачимо, що це починає працювати в Україні.

Простий приклад. Ви бачите, мабуть, теж, що деякі профільні міністерства, які раніше ніколи не займалися такими кліматичними чи екологічними питаннями, які були маргінальними, тепер займаються ними. Мінекономіки бере на себе розробку, взяло на себе, Національного плану з енергетики та клімату, ми маємо Міненерго, яке активно займається питаннями клімату і так далі. Нова економічна стратегія містить мету про нульові, скажемо так, викиди...*(Не чути)* парникових газів до 2060 року і так далі.

Вдячний Верховній Раді за законодавство у сфері кліматичної особливо політики, зокрема Закон нещодавній про засади державної кліматичної політики України, вперше у нас взагалі це якось врегульоване питання, клімат, зміна клімату, хто за що відповідає і так далі. Знаєте, що центральні

органи працювали багато тут, зокрема стратегія прийнята і багато робиться в контексті ...*(Не чути)*, і СВМ. Тобто це значні були зрушення, скажімо так, і частково це є вплив тої політики, яка впроваджувалась у Європейському Союзі.

У напрямку докільця, тут важко сказати, що було драйвером найбільшим чи ...*(Не чути)* Європейський зелений курс, чи наш євроінтеграційний, скажімо так, процес. Але Закон про промислове забруднення і новий Закон "Про управління відходами", Закон про РВПЗ (Реєстр викидів та перенесення забруднювачів), відновлення моніторингової звітності та верифікації викидів парникових газів (МЗВ) буквально днями, все це – це дуже великі, скажімо так, зрушення, які відбулися буквально в останні роки, і більшість під час уже воєнного стану. І ці досягнення треба визнавати і як би, можливо, гордитися ними, що вони будуть зроблені в такі складні часи.

Наступний слайд, Рома. Звичайно, що є певні виклики і вони залишатимуться на майбутнє, і тут буде потрібне взаєморозуміння для того, що і підтримка, і підтримка народних депутатів.

Можна наступний слайд, Роман. В цій сфері докільця та зміна клімату, по-перше, треба врахувати, що за час Європейського зеленого курсу у Європі дуже багато змін відбулося. Прийнятий новий Регламент про ...*(Не чути)* гази, новий Регламент про ...*(Не чути)* гази, навіть новий Регламент в сфері РВПЗ ми тільки прийняли закон, а у нас вже вони прийняли новий Регламент на заміну ...*(Не чути)* промислових викидів. Відповідно все це вимагатиме підтримки народних депутатів.

Нам потрібне значне посилення інституційної спроможності. Деякі сфери є зовсім нові, немає людей, інституцій, які раніше ними займались. Тому, наприклад, імплементація законодавства в рамках переговорного процесу по Розділу 27, особлива увага має бути приділена тим сферам, яких не було в Угоді про асоціацію. А їх є насправді дуже й дуже багато. Тому оці майбутні потреби вимагатимуть певної консолідації, скажімо так, і

підтримки, в тому числі з боку Верховної Ради і комітету, зокрема, з питань європейської інтеграції.

Романе, дякую. Передаю тобі. Роман, бачу, пропав. Не знаю, що робити. Можу я вам сказати, у нас ще один слайд лишився.

ГОЛОВУЮЧА. Будь ласка, тому що я бачу, що там у нього була якась проблема зі зв'язком, що він так щось не дуже добре пробивався. Тому, якщо могли би ви завершити тоді. Будь ласка.

АНДРУСЕВИЧ А. Дякую. Один слайд буквально ще.

Це такі рекомендації, які ми загальні напрацювали за 3 роки, ми спробували все підсумувати. І звичайно, що першим стояло, потрібна участь активна і підтримка парламенту щодо програми адаптації законодавства до законодавства ЄС, яка очікується, має бути прийнята за результатами скринінгу. Надзвичайно важливо виконати всі рекомендації минулорічні в рамках пакету з розширення Європейської комісії. Зокрема, інтеграційний пакет у сфері електроенергетики. По МЗВ, моніторингу і звітності викидів парникових газів, вже зроблено. Ратифікація ...*(Не чути)* до Монреальського протоколу. Новий регламент оновлений по ...*(Не чути)* Ми очікуємо і рекомендуємо брати активну участь у переговорному процесі. Ви знаєте, що цього року є план, відкриті всі переговорні розділи, в тому числі 15-й, 21-й і 27-й, тобто весь "зелений" кластер. Народні депутати є учасниками і формальних, і неформальних переговорних груп. Це дуже складний процес, для всіх складний процес. І тут важливо, скажімо так, забезпечити таку плідну взаємопідтримку і співпрацю.

Необхідно парламентський контроль за проєктами відновлення, їх внеску в сталий розвиток, зокрема в контексті того, що Роман казав, оці ініціативи, скажімо так, щодо публічних інвестиційних проєктів, і ця реформа, яка і з чого вона буде втілена, також було б добре, якби вона сприяла сталому розвитку країни.

Ми вважаємо, що необхідно враховувати ту суспільну підтримку серед людей, яка наразі є, підтримку "зеленій" відбудові, включно з відновленням природи, відновленням там лісів, національних парків. Люди це підтримують і вважають це важливою частиною процесу відновлення від наслідків збройної агресії Російської Федерації.

Ну, і звичайно, останнє, це ми всі і просимо парламент, також рекомендуємо парламенту долучатися до боротьби з дезінформацією щодо вигод і перешкод на вступі України до ЄС. Чим менше люди знають про те, які вони безпосередньо отримають вигоди, який на них вплив матимуть ці реформи, тим більше це буде такий зручний ґрунт для дезінформації, в тому числі російської дезінформації, спрямованої на створення, скажімо так, суспільного несприйняття цього процесу через створення такого негативного іміджу тих реформ, які, ну, якими супроводжуватиметься процес вступу до ЄС.

Дуже дякуємо.

НІЦОВИЧ Р. Андрію, дякую навзаєм, що підхопив. Перепрошую, колеги, за технічні проблеми.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую, пане Романе. Дякую, пане Андрію.

Колеги члени комітету, чи, можливо, є якісь коментарі чи є запитання до колег з Громадянського суспільства?

В мене є одне радше запитання, а одне прохання стосовно... Почну з прохання стосовно боротьби з дезінформацією, так, якщо у вас є напрацювання стосовно того, як розвінчуються там конкретні речі, конкретні міфи – ми будемо вдячні, якщо ви поділитися з комітетом, ми будемо раді. Ну, тому що насправді ця боротьба має продовжуватися і тут всередині країни. І насправді так само поширюватися на, ну, величезну кількість там міфів, які створюються і ззовні, якщо якісь є речі, які можуть нам допомогти мати, знаєте, такі козирні карти на аргументи тих, хто

дезінформує європейське суспільство стосовно там ризиків, які несе там членство України в Європейському Союзі і так далі, ми би були вдячні, якби ви нам їх, ну, з нами ними поділилися, щоби ми могли працювати з ними, можливо, ми б поділилися би з членами Парламентського комітету асоціації ними, також з головами підкомітетів з питань європейської інтеграції. Я думаю, що є ціла низка, ну, народних депутатів, які працюють з цією інформацією і будуть раді її отримати. Це перше.

А друге. Ви знаєте, ну, так надихаюче виглядають ваші, результати ваших досліджень, які говорять про те, що українці дбають і переймаються питаннями екологічними. І тут в мене теж є питання: якщо ми поставимо просто, знаєте, навіть так, як ви формулювали питання, очевидно, що буде вибір за те, що там ми хочемо модернізовані, ми хочемо екологічні, ми хочемо... хто би не хотів найкращого, так.

Тільки тут, напевно, буде потребувати додаткового пояснення: а що буде дорожче, що це буде дорожче. Але разом з тим показувати цю перспективу, чому це дорожче буде краще для кожного з нас і для кожного громадянина. Тому тут, можливо, якісь є у вас лайфхаки, які ви можете нам теж окремо передати.

Але в контексті запитання, чи протягом цього вашого проекту, чи велися якісь розрахунки і розроблялися аргументи для України як до переговорної сторони, яка буде мати, напевно, потребу, як на мене, так, звертатися до Європейського Союзу за додатковими фінансовими інструментами, механізмами, коштами для того, щоби максимально запровадити в себе законодавство? Не тільки законодавство, а й практику вже його реалізації, яке буде стосуватися всіх екологічних форм.

Ми розуміємо, що це буде дорого. І як на мене, з огляду якраз на наслідки воєнних дій на теренах України, це будуть непорівнянні витрати, якщо говорити про інші країни-кандидати, для яких так само це буде дорого, але не буде на цій всій історії накладатися те ж замінування, ті ж вибухові речовини, ті ж забруднення наших територій різними відходами війни, якщо

можна так сказати, і руйнування наших будівель і таке інше. Чи якісь отакі розрахунки вами велися, чи, можливо, ви плануєте далі вести? Тому що це теж є частина того, що, як на мене, ми би мали вже почати озвучувати з нашими колегами в Європейському Союзі, чітко розуміючи, а де нам потрібна додаткова їхня допомога.

НІЦОВИЧ Р. Дякую, Іванно Орестівно. Дозвольте я почну.

Звичайно, ми всі наші напрацювання ще раз переглянемо, і те, що можемо знайти корисне для публічної роботи, передамо. Ми 3 роки, от фактично кожен тиждень у нас якісь інформаційні довідки випускалися, які пояснювали, що означає той чи інший акт, та чи інша реформа в Європейському Союзі, і чому це так важливо для пересічних людей.

Що стосується аргументів в переговорах, то наш аналітичний центр зайшов в три переговорні групи по главах: 15, 21 і 27. Думаю, що колеги також присутні там. Ми готові разом з представниками уряду, представникам Верховної Ради в цих групах разом напрацьовувати ті умови, чи, скажімо так, ті позиції, які можна буде захищати в частині перехідних періодів, в частині, там, дорожніх карт фінансування заходів, які необхідні для... ну, по окремих актах ЄС здійснити.

ГОЛОВУЮЧА. Зрозуміло. Ну, тобто готових, скажімо, якихось уже напрацювань в цій царині ще немає, але ви сподіваєтеся реалізувати свої знання і свої пропозиції через участь у робочих групах. Я дякую. І будемо вдячні, якщо ви, дійсно, там переглянете знову ж таки великий масив інформації. Якщо поділитесь в концентрованій формі з нами аргументами, я думаю, що це буде високо оцінено колегами-членами комітету.

Колеги члени комітету, чи є ще якісь запитання, коментарі? Якщо немає, тоді я від вашого імені додатково подякую панові Андрієві і панові Романові і за роботу, і за презентацію. Знову ж таки чекаємо на повний такий звіт, який, можливо, ті з наших колег, хто глибше займається цією

тематикою, може зануритися і попрацювати з цим, а також чекаємо на додаткові матеріали по дезінформаційній боротьбі з дезінформацією нашою спільною, яка для нас важлива. І розраховуємо на подальшу співпрацю і на допомогу в аналізі окремого законодавства. До речі, зверну вашу увагу, що ми сьогодні як комітет шукаємо за фахівцем, головним спеціалістом, який би якраз закривав екологічну тематику, тому якщо маєте кого рекомендувати, звертаю вашу увагу, що ми якраз чекаємо таких пропозицій на цю вакансію. Будемо вдячні, якщо ви у своїх мережах також поширите цю інформацію. І, власне, ми з вами, колеги члени комітету, порядок денний вичерпали.

Дякую секретаріатові за роботу. Ми з вами погодимо наступну дату нашого засідання вже онлайн чи в особистому режимі. А так усім хочу подякувати. І до нових зустрічей. Дякую.